

PALEONTOLOGIA (VERTEBRATS)

**TROBALLA D'UN ANTIC QUIRÒPTER AL CRETACI D'ISONA
(PALLARS JUSSÀ, LLEIDA)**

Joan Vicente i Castells

RESUMEN

En el presente trabajo se cita el interesante hallazgo de un quiròptero entre un conjunto de flora cretácica que reúne 132 especies (Vicente, 2002). Todo este material que constituyó el fondo de un antiguo lago formaba un depósito al final de un torrente denominado Barranc de la Posa, junto a la misma población de Isona.

KEY WORDS: *Skeleton the bat, Cretacean, Isona, Katalonia, Spain.*

RESUMO

En tiu Ĉi laboro oni citas la interesan eltrovaĵon de ĥiroptero en konjunktio de kretacika flaŭro kiu kunigas 132 specojn (Vicente 2002). La tutaĵon de tiu Ĉi materialo konstituas la fundo de antikva lago, kreante deponaĵon je la fino de torento nomata Barranc de la Posa apud la vilaĝo Isona.

La famílija *Paleochiropterygoidea* ha comprés, fins ara, el fòssils de *Green River* de l'eocè de Wyoming (EEUU). Amb la troballa d'Isona s'ha retrocedit la seva existència fins el Maastrichtià (Cretaci superior)

El nom de *Icaronycteris*, ve del personatge de la mitologia grega Ícar, fill de Dèdal, el qual reclòs amb el seu pare al laberint de Dèdal (Creta), aconseguí fugir-ne gràcies a unes ales de cera que aquell li fabricà, però havent-se acostat massa al Sol aquestes es fongueren i caigüé, prop de Samos, a la mar anomenada – en honor seu – mar d'Icària.

Icaronycteris, presenta una barreja de megaquiròpter i microquiròpter amb un crani allargat i estret i unes òrbites profundes. *Icaronycteris index* Jepsen, tal com s'ha denominat el seu homòleg americà, fou molt semblant als quiròpters moderns, conservant, però, alguns dels seus caràcters primitius: les ales eren, relativament curtes i amples i la boca allargada, on hi tenia incloses una gran quantitat de dents distribuïdes com els insectívors. No tenia el cos tan rígid com els rat-penats actuals i la cara era més llarga, no estant connectat amb les potes del darrere per mitjà d'una membrana de pell. Tant el polze com el primer dit, estaven proveïts d'una urpa (els actuals només la tenen als polzes), per poder penjar-se verticalment i de cap per avall, a les parets de les coves o en altres suports. Inclòs en la seva primera etapa de l'evolució descansaven també de cap per avall.

Indubtablement *Icaronycteris* vivia de la mateixa manera que els rat-penats moderns, caçant insectes en els capvespres per sobre de l'aigua. En un exemplar d'aquesta espècie trobat a Messel (Frankfurt am Mein, Alemanya) s'hi han trobat restes d'insectes al seu estómac.

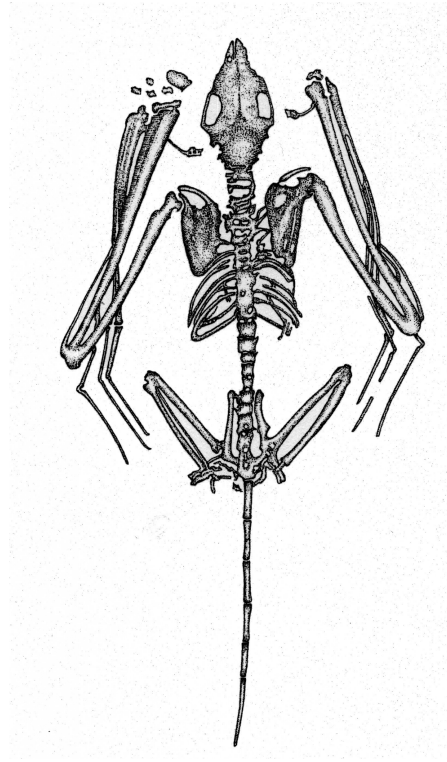

Figura 1. El nostre exemplar, malalt o per accident, degué caure a

l'aigua de l'antic llac d'Isona on hi va quedar sedimentat, sortint vers el 1979 en la nostra excavació de recerca

Figura 2. Reconstrucció d'un Icaronycteris segons Graham Allen

AGRAÏMENTS

En Rafael Devis Pascual per la traducció del resum a l'esperanto.

BILIOGRAFIA

- DIXON, DOUGAL et al. (1992). Museu de la Ciència. Barcelona.
- GAYLORD SIMPSON, G (1985). Fósiles: Historia de la vida. Prensa Científica S. A. Barcelona.
- MELENDEZ, B. (1990). Paleontología. Vol. 1. Mamíferos (1a parte). Ed. Paraninfo.
- PANINI, G. P. (1982). The Prehistoric Worl. Mondadori Ed. Milan.
- VICENTE CASTELL, JOAN (2002). Estudi Morfològic de la Flora Cretàcica d'Isona (Pallars Jussà). Inst. Est. Nat. Barcelonès Nord. Sèrie monogràfica, 2. S. Coloma de Gramenet.